

Βρυξέλλες, 14 Ιουλίου 2023
(OR. en)

11509/23

ECOFIN 742
UEM 227
SOC 524
EMPL 371

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 11404/23

Θέμα: Εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις του 2023 στο πλαίσιο της διαδικασίας
μακροοικονομικών ανισορροπιών
– Συμπεράσματα του Συμβουλίου στις 14 Ιουλίου 2023

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις
εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις του 2023 στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών
ανισορροπιών, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά τη 3964η σύνοδό του που
πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2023.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΕΣ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΤΟΥ 2023 ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΩΝ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

1. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η οικονομία της ΕΕ εξακολουθεί να επιδεικνύει ανθεκτικότητα παρά το δύσκολο περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από την απρόκλητη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, τις υψηλές τιμές της ενέργειας και τον πληθωρισμό που επηρεάζουν την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και την ανταγωνιστικότητα μέσω της αύξησης του προστατευτισμού και του γεωπολιτικού ανταγωνισμού. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ισχυρή ανάκαμψη μετά την πανδημία, η οποία επετεύχθη χάρη στις ταχείες δράσεις πολιτικής σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και χάρη στον καίριο ρόλο που διαδραμάτισαν οι πολιτικές της ΕΕ στη στήριξη σταθερών επενδυτικών επιδόσεων και της προόδου στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής.
2. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι ζωτικής σημασίας ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας να εφαρμοστεί πλήρως, έγκαιρα και αποτελεσματικά μέσω των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που έχουν προγραμματιστεί στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε να καταστεί δυνατή η διάθεση της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Ως αποτέλεσμα θα υποστηριχθεί η οικονομική επέκταση, θα αυξηθούν η ανθεκτικότητα, η συμμετοχικότητα και η βιωσιμότητα των οικονομιών της ΕΕ και θα μειωθούν τις μακροοικονομικές ευπάθειες.
3. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ πόσο σημαντικός είναι ο συνεχής και στενός συντονισμός των οικονομικών πολιτικών στην ΕΕ, και ο εντοπισμός, η πρόληψη και η διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οικονομιών των κρατών μελών, της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης ή της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τη δημοσίευση των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων του 2023 στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών.

4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι οικονομικές εξελίξεις είναι εν γένει ευνοϊκές στα περισσότερα από τα κράτη μέλη για τα οποία πραγματοποιήθηκε εμπεριστατωμένη επισκόπηση, αλλά ότι αρκετά κράτη μέλη εξακολουθούν αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ανταγωνιστικότητα κόστους μπορεί να υπονομευθεί στα κράτη μέλη με υψηλό πληθωρισμό εάν παγιωθούν οι αποκλίνουσες πληθωριστικές τάσεις. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι μακροχρόνιες ανισορροπίες που σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο, ιδιωτικό και εξωτερικό χρέος έχουν επανέλθει στην πτωτική πορεία τους, σε ένα πλαίσιο υψηλής ονομαστικής ανάπτυξης. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η επιβολή αυστηρότερων όρων χρηματοδότησης αυξάνει τους κινδύνους και ότι απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι η πτωτική τάση των επιπέδων χρέους θα έχει διάρκεια. ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ότι οι εξωτερικές θέσεις έχουν κατά κανόνα εξασθενήσει λόγω της διαταραχής των τιμών των εισαγωγών ενέργειας, με την αύξηση της εγχώριας ζήτησης να συμβάλλει περαιτέρω σε ορισμένες περιπτώσεις. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι τα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να ενισχυθούν το 2023, λόγω μειώσεων του ενεργειακού κόστους.
5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν έντονα σε αρκετά κράτη μέλη το 2022· οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης σε συνδυασμό με τη μείωση των πραγματικών εισοδημάτων των νοικοκυριών έχουν περιορίσει τη ζήτηση κατοικιών και έχουν αρχίσει να επιδρούν διορθωτικά στις τιμές των κατοικιών. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι ο τραπεζικός τομέας αντεπεξήλθε ικανοποιητικά στην πανδημία και ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξακολούθησαν να μειώνονται, αλλά ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι απαιτείται συνεχής επαγρύπνηση για να διασφαλιστεί η συνέχιση της μακροοικονομικής σταθερότητας.
6. ΖΗΤΕΙ επαγρύπνηση και έγκαιρη ανάληψη πολιτικής δράσης, ανάλογα με τις ανάγκες, προκειμένου να προληφθεί η επιδείνωση των υφιστάμενων μακροοικονομικών ανισορροπιών που σχετίζονται με τις υψηλές διαφορές πληθωρισμού ή η εμφάνιση νέων. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές προκλήσεις που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού και την κλιματική αλλαγή, να ενισχυθεί η ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ, να αυξηθεί η ανθεκτικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού, να αντιμετωπιστεί η χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας, να προωθηθεί η συμμετοχή στην αγορά εργασίας, να μειωθούν οι υφιστάμενες μακροοικονομικές ανισορροπίες και να προληφθεί η εμφάνιση νέων ανισορροπιών.

7. ΣΥΜΦΩΝΕΙ με την ανάλυση της Επιτροπής στις εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις του 2023 ότι οι ανισορροπίες στην Κύπρο έχουν πάψει πλέον να είναι υπερβολικές. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι το δημόσιο, το ιδιωτικό και το εξωτερικό χρέος έχουν μειωθεί με την πάροδο του χρόνου και κατά την τελευταία διετία στην Κύπρο, και βρίσκονται σε πτωτική πορεία. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι η Ουγγαρία αντιμετωπίζει τώρα ανισορροπίες που σχετίζονται με πολύ έντονες πιέσεις στις τιμές και ανάγκες εξωτερικής και κρατικής χρηματοδότησης, οι οποίες απαιτούν να ληφθούν επείγοντως μέτρα πολιτικής. Η έγκαιρη εκταμίευση του ΜΑΑ και άλλων κονδυλίων της ΕΕ, μετά την ολοκλήρωση των συμφωνηθέντων οροσήμων και στόχων που συνδέονται με επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, θα συμβάλει στη μείωση των κινδύνων επιδείνωσης των ανισορροπιών. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η Επιτροπή διατήρησε αμετάβλητες τις περισσότερες ταξινομήσεις. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι η Ελλάδα και η Ιταλία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν υπερβολικές ανισορροπίες, παρότι οι ευπάθειές τους φαίνεται να υποχωρούν, μεταξύ άλλων λόγω της προόδου σε επίπεδο πολιτικής. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Ρουμανία και η Σουηδία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ανισορροπίες, αν και για ορισμένα κράτη μέλη οι ανισορροπίες αυτές υποχωρούν. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι εάν συνεχιστούν οι τρέχουσες θετικές τάσεις στη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και την Πορτογαλία είναι πιθανή μια αποκλιμάκωση της κατάστασης το επόμενο έτος. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι στη Ρουμανία οι κίνδυνοι προμηνύουν δυσμενέστερες εξελίξεις, γεγονός που απαιτεί να ληφθούν επείγοντως μέτρα πολιτικής. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων του 2023, η Τσεχία, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο και η Σλοβακία δεν αντιμετωπίζουν ανισορροπίες διότι έχουν, κατά τα φαινόμενα, περιορίσει τις ευπάθειές τους.
8. ΘΕΩΡΕΙ ότι οι εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις του 2023 παρέχουν υψηλής ποιότητας και σφαιρική ανάλυση της κατάστασης της σε κάθε κράτος μέλος υπό εξέταση. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τα εγκαίρως υποβληθέντα πολυμερή θεματικά σημειώματα σχετικά με τις διαφορές πληθωρισμού, τις τιμές των κατοικιών και την εξωτερική βιωσιμότητα πριν από την ειδική ανά χώρα αξιολόγηση. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζει κάθε οικονομία, η Επιτροπή έχει εφαρμόσει κατάλληλα εργαλεία ανάλυσης, τα οποία συμπληρώνονται με ουσιαστικές ποιοτικές αναλύσεις. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την αυξημένη σημασία της μακρόπνοης ανάλυσης και αξιολόγησης των σχετικών πολιτικών. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερως χρήσιμη η αξιολόγηση των διασυννοριακών δευτερογενών επιπτώσεων.

9. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών αποτελεί κεντρική διαδικασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών στην εν εξελίξει επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης. ΖΗΤΕΙ τη συνέχιση της εφαρμογής της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η οποία περιλαμβάνει στενή παρακολούθηση των υφιστάμενων και των δυνητικών νέων αναδύμενων ανισορροπιών, με τη χρήση μακρόπνοης προσέγγισης, καθώς και την παρακολούθηση της προόδου και των αναγκών σε επίπεδο πολιτικής. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ανάλυση στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών θα πρέπει να εξελιχθεί προκειμένου να ενισχυθεί η διάσταση της ζώνης του ευρώ στη διαδικασία. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία των έγκαιρων και τακτικών ολοκληρωμένων πολυμερών επισκοπήσεων των μακροοικονομικών ανισορροπιών και την ανάγκη περαιτέρω ενσωμάτωσης των αναλύσεων ευαισθησίας προκειμένου να συνεκτιμηθεί το παγκόσμιο περιβάλλον που είναι περισσότερο ευμετάβλητο, απρόβλεπτο και απαιτητικό από ποτέ.
10. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την επείγουσα ανάγκη επιστροφής στο παραδοσιακό χρονοδιάγραμμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και ιδίως στη δημοσίευση των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί ουσιαστικός πολιτικός διάλογος και πολυμερείς συζητήσεις σχετικά με τις προσδιορισμένες προκλήσεις πολιτικής. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η ενίσχυση της προβολής της διαδικασίας και η σαφής γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων είναι καίριας σημασίας.
11. ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ότι η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο, περιλαμβανομένης της ενεργοποίησης της διαδικασίας υπερβολικών ανισορροπιών, κατά περίπτωση, και ότι θα πρέπει να ενισχυθούν η ανάληψη ευθύνης, η προβλεψιμότητα, η διαφάνεια, η ίση μεταχείριση και η επιβολή. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, η Επιτροπή δεν έκρινε σκόπιμο να κινήσει τη διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών. ΕΜΜΕΝΕΙ ΣΤΗΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ότι, όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει υπερβολικές ανισορροπίες, αλλά δεν προτείνει στο Συμβούλιο να κινηθεί η διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών, θα πρέπει σαφώς και δημοσίως να εξηγεί τους λόγους της. Στο πλαίσιο της διασφάλισης της εθνικής ανάληψης ευθύνης και των κατάλληλων επιπέδων πολυμερούς εποπτείας, ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να διατεθεί ο απαραίτητος χρόνος για την έγκαιρη προετοιμασία των σχετικών εγγράφων και για τον απαιτούμενο πολιτικό διάλογο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. ΖΗΤΕΙ να συνεχιστεί η δράση πολιτικής για τη μείωση των ανισορροπιών και την αντιμετώπιση των ευπαθειών. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντική η ισχυρή και σαφής σύνδεση μεταξύ των εντοπιζόμενων μακροοικονομικών ανισορροπιών και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.